

Logopediesymposium Evidence Based, wat een feest!

Tijdens het logopediesymposium van Hogeschool Utrecht op 17 maart 2017 presenteerden docent-onderzoekers van de opleiding en het lectoraat Logopedie de stand van zaken van hun lopende projecten. Er waren een aantal korte lezingen, maar vooral ook veel workshops. Tijdens de workshops werd samen met logopedisten gebrainstormd over vragen vanuit de praktijk en werd feedback gevraagd op nieuwe testen en vragenlijsten die zijn ontwikkeld. Op deze manier is het onderzoek Logopedie ook echt praktijkgericht: onderzoek doe je samen!

Prof. dr. Ellen Gerrits opende het symposium met een korte uitleg over de achtergrond en totstandkoming van het nieuwe handboek Taalontwikkelingsstoornissen. De redactie van het boek werd in het zonnetje gezet door Mark Pertijs, teamleider opleiding Logopedie van Hogeschool Utrecht.

Gerrits vervolgde haar presentatie over het Europese project *COST Action IS1406*. Dit project beoogt de signalering van, en zorg en onderwijs voor kinderen met taalontwikkelingsstoornissen in Europa te verbeteren. In verschillende Europese landen wordt kennis verzameld over interventies voor kinderen met TOS. Uit dit project blijkt dat er verschillen bestaan in de vorm en duur van behandeling. Soms is er alleen behandeling mogelijk tot 6 jaar, of alleen als een arts de diagnose stelt. Deze keuzes worden vaak bepaald door het vergoedingssysteem. Hieruit blijkt dat er naast bewijs uit onderzoek, klinische expertise en voorkeuren van de patiënt nog een vierde pilaar bestaat die een grote invloed heeft op Evidence Based Practice: de financiering van zorg.

IntervenTOS

In de studie IntervenTOS doet Gerda Bruinsma onderzoek naar voorspellers van vooruitgang in taalvaardigheid bij kleuters met TOS in het cluster 2. Ze bekijkt de effecten van groepsgrootte, taalaanbod in de klas en de frequentie van logopedie. Gemiddeld krijgen kleuters in het cluster 2 onderwijs (SO) 24 minuten per week individuele logopedie. Dat is vergelijkbaar met de vrije vestiging, maar daarnaast krijgen de meeste kinderen in het SO ook nog groepsbehandeling. Regulier onderwijs en SO verschillen in groepsgrootte, het werken aan taal in kleine groepjes en de manier waarop de contacten met ouders zijn georganiseerd. De conclusie tot nu toe is dat er zeker verschillen zijn tussen het aanbod voor kinderen met een cluster 2-indicatie in het regulier onderwijs en in het SO, maar dat die verschillen minder groot zijn dan vaak gedacht wordt.

NT2 en logopedie

Ilvi Blessenaar vertelde over de verstaanbaarheid van het Nederlands als tweede taal (NT2) en de rol van de logopedist, *NT2 en logopedie*. De opleiding was gevraagd hierbij mee te denken vanwege een prebachelor traject voor

vluchtelingstudenten. Blessenaar vertelde over de basisprincipes van de NT2 diagnostiek en de didactiek en illustreerde haar presentatie met herkenbare voorbeelden, zoals het gesprek tussen een NT2-er en zijn buurman: 'Buurman: 'is het gelukt je huur te betalen?', NT2-er: 'Ik ben getrouwd meneer, ik ga niet naar de goer'. Op basis van recente literatuur weten we dat het belangrijk is dat er aandacht wordt besteed aan de articulatie en prosodie en met name de uitspraak van klinkers bij het verbeteren van de verstaanbaarheid. Dit zijn bij uitstek gebieden waar de logopedist kennis en vaardigheden over heeft.

ENGAGE

In de workshop ENGAGE vroeg Ingrid Singer aan de deelnemers om mee te denken over de bruikbaarheid en aantrekkelijkheid van de gesprekstool ENGAGE. ENGAGE is een hulpmiddel voor het formuleren van een hulpvraag over communicatieve redzaamheid van kinderen. Deze tool is samen met een groep logopedisten, ouders van kinderen met TOS en studenten en onderzoekers van het lectoraat co-design (HU) ontwikkeld. De deelnemers hebben bruikbare feedback gegeven en waren positief over de tool. Een van de deelnemers zei bijvoorbeeld: 'Hiermee worden ouders echt betrokken bij behandeling. Ze kunnen zelf heel duidelijk aangeven waar hun kind hulp bij nodig heeft'.

SPEECH

De workshop van Anniek van Doornik stond in het teken van haar promotieonderzoek SPEECH. Tijdens het NVLF jaarcongres 2016 en in een focusgroep heeft Anniek gevraagd waaraan logopedisten denken bij de 'ernst' van een spraakontwikkelingsstoornis. Alle kenmerken die toen zijn verzameld werden nu samen met de deelnemers gecategoriseerd. Deze indeling zal leidend zijn in het onderzoek SPEECH naar een betrouwbare ernstmaat voor spraakontwikkelingsstoornissen.

Logoclicks

Dr. Lizet van Ewijk liet deelnemers kennismaken met het project Logoclicks, een online therapieprogramma voor mensen met afasie. Logoclicks biedt de logopedist de mogelijkheid om op een eenvoudige wijze een persoonlijk behandelplan met evidence-based oefeningen voor afasie op te stellen. Deelnemers aan de workshop hebben ervaringen uitgewisseld over de inzet van online logopedie en oefeningen voor afasie in het algemeen.

Dutch Naming Test-II

In de workshop de Dutch Naming Test-II (DNT-II) vertelde Carlijn de Hilster samen met Lotte Versteegde over haar masterscriptie Logopediewetenschap waarin ze de psychometrische eigenschappen van de DNT-II onderzoekt. Met deze test kan de logopedist vaststellen of de woordvindstoornis fonologisch of semantisch van aard is. De deelnemers hebben input geleverd over de kosten, de tijdsduur, instap- en afbreekcriteria, de doelgroep en de huidige ervaringen met benoemtaken. De Hilster neemt deze feedback mee in haar onderzoek.

Communicatie Functie Classificatie Systeem

Karlijn van der Zwart en Karin Verheij lieten deelnemers ervaren hoe het is om het Communicatie Functie Classificatie Systeem (CFCS) in te zetten voor het in kaart brengen van de functionele communicatie van kinderen met TOS. Van der Zwart en

Verheij benadrukt dat het belangrijk is om de communicatie van kinderen te observeren in verschillende situaties en niet alleen in de therapiesetting. Hun advies is om de functionele communicatie op te nemen in het logopedisch onderzoek en in behandeldoelen.

DigiTaal

In de workshop van Marjan ter Harmsel en Johanna Schulting werd het project DigiTaal toegelicht en werd een nieuwe game-beoordelingslijst gepresenteerd. Deze beoordelingslijst wordt gebruikt om de bruikbaarheid van tabletgames voor taaltherapie bij kinderen met TOS in kaart te brengen. Alle beoordelingen zullen uiteindelijk in een taalgame-database verzameld worden. Tijdens de workshop gingen logopedisten in groepjes 'gamen' en werd ze gevraagd feedback te geven op de toepassing van de game in taaltherapie. De feedback bij een aantal games was positief maar er was ook vraag naar voorbeelden over hoe je het beste interactie en communicatie kunt behouden en stimuleren tijdens het gamen. Dit wordt opgepakt in de volgende fase van de studie DigiTaal.

Volgend jaar wordt er weer een HU Logopediesymposium georganiseerd. We hopen daar weer veel collega's te zien! Dankzij alle input kunnen we ervoor zorgen dat de resultaten van het praktijkgericht onderzoek daadwerkelijk toepasbaar zijn in de praktijk.

Auteurs

Inge Klatte
Junior onderzoeker
Lectoraat Logopedie,
Hogeschool Utrecht

Ellen Gerrits
Lector Logopedie,
Hogeschool Utrecht,
hoogleraar
Logopediewetenschap,
Universiteit Utrecht

Lotte Versteegde
Junior onderzoeker
Lectoraat Logopedie,
Hogeschool Utrecht